

Врсте речи

(16. март 2024. година)

1. Одреди врсте речи у реченици: Марија често посећује баку.

2. Одреди којој врсти припадају подвучене речи:

КОД МОСТОВА ИХ ЈЕ ДЕЛИО У ДВА ТАБОРА И ЛИЧНО ИХ ВОДИО ЈЕДНЕ ПРОТИВ ДРУГИХ.

3. Одреди којим врстама речи припадају подвучене речи.

а) Ух, данас је баш хладно! ух - _____; данас - _____; баш - _____;

б) Или уради одмах, или нема игре! уради - _____; одмах - _____; или - _____; игре - _____;

4. У датим реченицама подвучи непроменљиве речи.

а) Зимус смо ишли на Златибор.

б) Јесење сунце је сијало кроз велики прозор и грејало ми је леђа.

в) Луче, у пет сати, ишла сам са псом у шетњу.

5. Заокружи слова испред реченица у којима запажаш именице *pluralia tantum*:

а) Треба да купимо санке. б) Имам нове клизачке. в) Овде се изнајмљују скије. г) Покварила су нам се кола.

6. Одреди род, број и врсту следећих именица:

именица	род	број	врста
пруће			
дечак			
момчад			
со			
маказе			
туга			
шесторица			
Милена			
браћа			

7. Одреди род, број и падеж подвучених именица:

Волим да се играм са твојом сестром. _____, _____, _____;

Волим да се играм са својом децом. _____, _____, _____;

Не волим ове панталоне које сам обукла данас. _____, _____, _____;

Живим у Карловцима. _____, _____, _____;

Волим мирис пољског цвећа. _____, _____, _____;

Врата на кући немогуће је отворити јер лишће данима пада.

_____, _____, _____; _____, _____, _____; _____, _____, _____;

8. Кој природног, а кој граматичког рода су следеће именице:

именица	природни	граматички
Никола		
момче		
девојка		
девојче		
момчина		

9. Какви су следећи придеви по значењу? (Одредити врсту придева.)

јутарњи _____ камени _____ тамошњи _____

округао _____ свеж _____ градски _____

10. Подвучи градивне придеве:

Био је равнодушан према старинском накиту од сребра и злата, али су га опчињавале мале стаклене фигуре на бронзаним постољима, брижљиво чуване у витринама музеја.

11. Подвучи временски придев.

Ђаци овдашње гимназије били су почасни гости на нашој овогодишњој школској прослави.

12. Одреди вид подвучених придева:

Мој стан је нов. _____ Ход ти беше брз, лак. _____ Тај нови стан је светао.
_____ Он је човек добра срца. _____

13. Који наставак је додат у компаративу следећих придева:

нижи ____, бељи ____, лепши ____, млађи ____, срећнији ____, новији ____, виши ____, бешњи _____.

14. Подвучи придеве који немају компаратив:

југарњи, сигуран, школски, вунени, нежан, папирни, весео, стаклен, горњи, гласан.

15. Подвучи придеве који у номинативу једнине могу имати оба вида:

стрпљив, сестрин, очев, нестални, горњи, пресудни.

16. Подвучи личне заменице:

Чак и кад је гладна, срна је веома неповерљива, зовеш је, стрпљиво је чекаш, а она те дуго и тужно гледа.

17. Подвучи све именичке заменице.

Свако ко је не познаје овако добро као ја, помисли да је моја другарица таква особа која мисли само на себе.

18. Допуни следеће реченице одричним заменицама нико, ништа у одговарајућем падежу, користећи предлог из заграде.

Ја се на тебе _____ не љутим. (због). Нисам _____ добила поклон. (од)

Нисмо се _____ сложили. (у) Ми се _____ не свађамо. (око)

Ана није могла _____ да разговара. (са)

19. Подвучи ненаглашене облике личних заменица:

Ако су и теби рекли да понесеш лопту, требало је да их послушаш, јер ме сад криве и мисле како сам те баш ја наговорио да нам поквариш игру.

20. Подвучи општу придевску заменицу.

Свако га зна као ћутљивог човека који свачије мишљење саслуша, али који пази о коме и о чему ће говорити.

21. Из овог текста издвој заменице и одреди им врсту.

Неки човек имао једног папагаја, којег је научио да изговара само речи: „Разуме се.” Једнога дана однесе тај човек свога папагаја у град да га прода. „Ко хоће да купи мога папагаја за хиљаду динара?”, викао је на тргу.

Именичке		Придевске	
заменица	врста заменице	заменица	врста заменице

22. Из следећих реченица препиши бројеве и одреди којој врсти припадају.

Марко је до сада ишао на такмичење из математике пет пута. На свом петом такмичењу био је први и освојио један пехар и две књиге. Друга је била Маја, а треће место су поделили двоје ученика из шестог разреда. Троје његових другара су му честитали а њих осморица су му направили журку у школи.

23. Како гласи номинатив једине подвученог броја: Писали смо њима трома. _____

24. У следећем низу подвуци прилоге: доста, уз, мало, ипак, летос, мимо, данас, међутим, јасно, тамо, ах, мада, ипак, упркос, са, можда, сада, ли, не, ево, тако, од, овде, јао

предлози:	
прилози:	
везници:	
узвици:	
речце:	

25. Такише су мале (мало веће од ораха) и округле; док не угњиле, опоре су за јело, а гњиле су врло слатке.

а) предлози _____

б) везници _____

в) речце _____

г) прилози _____

26. Одреди врсте речи: заиста _____, често _____ због _____

27. Глагол **отписати** напиши у облику:

другог лица мн. презента _____

трећег лица јед. плусквамперфекта _____

првог лица мн. футура II _____

трећег лица множине перфекта _____

првог лица мн. футура I _____

првог лица мн. аориста _____

првог лица мн. потенцијала _____

гл. прилога садашњег _____

28. Глагол **сачекати** напиши у облику:

1. л. мн. перфекта _____

3. л. јед. футура I _____

1. л. мн. презента _____

2. л. мн. футура II _____

3. л. мн. потенцијала _____

2. л. јед. плусквамперфекта _____

1. л. мн. аориста _____

гл. прилога прошлог _____

29. Подвуци глаголе и одреди у ком су глаголском облику:

а) Тројанци су се испред Ахила склонили у град, само Хектор остаде испред Скејских врата. Узалуд га преклињаху отац и мајка да се уклони кад буде угледао Ахила. Он храбро чекаше непријатеља.

Препиши глаголе и одреди у ком су глаголском облику:

б) Ја бејаш принц који замени лагодан живот испосништвом. Преварих владарску свиту и пођох у лов на јелене. Уместо ловачких, ја понесох духовне стреле које ће побеђивати зло и похлепу. У далеку Свету гору кренух опремљен једино љубављу. Престадох да будем владарски син и постадох монах пред којим беху само молитве.

в) Тако су пуцали јурећи у гомили, у стабла дрвећа и ударали ножевима по грању, урлајући при том, у глас, име Марије Терезије.